

intézkedésekkel lehet szolgálni, azoknak a költségeire fedezet álljon rendelkezésre. A tanfolyamok felállítását egyébként azzal kapcsolatos intézkedésekkel együtt külön rendeletnek képezi majd tárgyát.

A rendőri nyomozó feladatok szakszerű törvényes és sikeres ellátása érdekében a detektívszolgálatnak megfelelő létesítése illetve kifejlesztése is sürgős szükségletként jelentkezik. Ma 137 városban összesen csak 47 detektív állás van rendszeresítve. Ennek a nyilvánvaló hiánynak a pótlására ezuttal alként intézkedem, hogy a jelenlegi államsegély terhével egyenlőre legalább évi 1400 korona fizetéssel és a XI. fizetési osztálynak megfelelő lakpénzzel oly számban alkalmazandók detektívek, hogy a folyó évben minden 10,000 lakosra legalább 1 detektív jusson.

Rendelkezési alapra az államsegélyből a legutóbbi népszámlálás adatai szerint az 50 ezren felüli lakossal bíró városokban 1000 korona utalványozandó a rendőrfőkapitány kezéhez. Ez a különleges és bizalmas rendőri kiadásoknak egész éven át való fedezésére

szolgáló összeget természeténél fogva külön elszámolni fölösleges.

Az utalványozott államsegélyből első sorban a 2, 3, 4 pontban megállapított követelményeknek kell eleget tenni.

Az 1. pontban említett illetmény kiegészítésre megjegyzem még, hogy azokban a városokban, ahol az államsegély a 2, 3, 4. pont alatti szükségletek kielégítése után teljes fedezetet nem nyújt, az illetmény kiegészítésénél aránylagos leszállításnak lehet helye.

Felhatalmazom a törvényhatósági város közönségét, hogy amennyiben az államsegély felosztásának megállapításánál szigorúan ezen rendeletet értelmében járnak el, a megállapított összegeket jóváhagyom.

A törvényhatósági bizottság határozata az összes iratokkal együtt a felelősségi határidő lejártával jóváhagyás végett hozzám haladéktalanul felterjesztendő.

Felhívom, hogy ezen rendeletnek kése-delem nélkül való foganatosítása iránt haladéktalanul intézkedjék.

Lukács, s. k.

Kevés az iskola, sok a tanuló és sok az analfabéta.

— A tanfelügyelő jelentése a közigazgatási-bizottságnak.
— Kultúrkép a tanyákról. —

(Saját tudósítónktól.) A város közigazgatási-bizottságának ma délután tartott ülésén terjedelmes és érdekes jelentésben számolt be Járossy Gyula királyi tanfelügyelő Szeged tanügyi viszonyairól. Jelentése, különösen a tanyai iskolákban uralkodó állapotokról, megdöbbentő adatokat ölel föl s kijelenti, hogy ez így tarthatatlan tovább, egyrészt, mert egy-egy tanteremben 100–170 tanulót összezsúfolnak, ami egészségi szempontból rendkívül káros, másrészt a népoktatás is meddő a tanítók csekély száma és az iskolák tulságos látogatottsága miatt. Mondhatni: korszakos munkára volna szükség, hogy a tanyai nebulók, bár iskolába járnak, ne nőjenek föl a legegyszerűbb ismeretek elsajátítása nélkül. Nem kevesebb, mint husz új tanterem földállítását és megfelelő számú tanítók alkalmazását mondja multhatatlanul szükségesnek a tanfelügyelő. Olyan adatok ezek, amelyek meg voltak ugyan eddig is, de, nem tudni, mi okból — senkise tudott róla. Legalább bent a városban nem, a tanyán pedig nem törődtek a dologgal.

Általában az egész külterületen, Alsó- és Felsőtanyán, igen rosszul áll a népoktatás ügye. Légiószámra vannak tanköteles gyerekek, akik tétlenül szaladgálnak, mert nincs számukra hely az iskolákban. Ezek mint analfabéták növekednek föl, meglelt, érett koru emberek lesznek, mezőgazdák, honpolgárok, de sem írni, sem olvasni nem tudnak a villamosság és a repülőgép századában. Hadd álljon itt egy kis statisztika azokról a tanyai iskolákról, ahol — a jelentés szerint — „a nagymérvű tulzsufaltság és tanerő szaporítása elengedhetetlen szükség”. Ime:

1. Alsótanyán: Alsóröszkén 1 tanterem-

ben 125, Belsődomaszéken 1 tanteremben 97, Belsőfeketeszálon 1 tanteremben 171, Bojárhalmon 1 tanteremben 116, Irodasoron 1 tanteremben 160, Köröséren 1 tanteremben 96, Kancsaszéken 1 tanteremben 95, Külsődomaszéken 1 tanteremben 124, Mórhalmon 1 tanteremben 115, Nagyszéksóson 1 tanteremben 112, Rózsajáráson 1 tanteremben 131, Szentmihályteleken az egyik tanteremben 102, Zabosfán 1 tanteremben 115, Zákányon 1 tanteremben 99, mindennapi tanköteles van beiskolázva; 2. Felsőtanyán: Alsóbalástyán 1 tanteremben 92, Felsőbalástyán 1 tanteremben 95, Alsógajgyonján 1 tanteremben 140, Középgajgyonján 1 tanteremben 93 mindennapi tanköteles van beiskolázva.

Továbbá: Meg kell jegyezni még, — mondja a tanfelügyelő, — hogy a tanyákon jelenleg 224 mindennapi tanköteles van, akik kellő számú iskola hiány miatt iskolázatlanságban egyáltalában nem részesülnek. Itt tenni kell valamit és pedig a legrövidebb időn belül, mert a mai állapot egyenesen tarthatatlan. Sok tanyai tanító meddő munkát végez, mert a tulzsufaltság okozta nehézségekkel megküzdni legjobb igyekezete mellett sem képes. Ennek következménye, hogy a tanyai tankötelesek tekintélyes része az alsó osztályokban megreked és népiskolai végzettségét betöltött kora ellenére sem nyer. Arra való tekintettel, hogy a népiskolai végzettség az új választói jog törvényben szavazati jogot biztosít, a magyarság szempontjából nagyon kíváncsatos, hogy a magyarság körében a minimumra szálljon le az analfabéták száma.

Eredeti kultúrkép áll előttünk a szegedi tanyákról a jelentésnek itt közölt részleteiben. Nem is hitte volna senki, hogy a tanyák között ennyire dühöng az iskolázatlanság, igaz, hogy a szülők vagy a gyermekek hibájából. Mekkora tudatlanság és minden rossz nyavaly, ami ezzel jár, lehet ott, ha elgondoljuk, most egyszerre kipattan, hogy husz tanító és husz tanterem kell ahoz, hogy a népoktatás ne legyen meddő és a sok iskola mellett ne legyen több az analfabéta, mint az írni-olvasni tudó. Ez a szegedi tanya s ezt köllene már éccör mögénekölni.

A közigazgatási bizottság meglepetéssel hallgatta végig ezeket az adatokat. Egyébként úgy határozott, hogy a tanfelügyelő jelentését a tanyai iskolaügyben való javaslat-tétel céljából a tanácshoz utalja át.

A munkapárt márciusi ünnepén el nem mondott beszéd.

Tisztelt Uram! Politikai párt politikai ünnepén helyén való kell, hogy legyen, hogy egy oly politikai kérdéssel foglalkozzam, a mely az utolsó időben a pártot és az egész nemzetet kiválóan foglalkoztatta, hogy akkor, amikor ünnepi szónokunk oly fényesen ecsetelte a 65 év előtti harcok lefolyását, én a legutóbbi harcoknak azon tárgyát teszem szóvá, amely a „márciusban” kivívott szabadságok mellé sorakozik és főleg helyesnek fogják Önök tekinteni felszólalásomat azon szempontból és célból, hogy a kérdést pártunk további egysége szempontjából tárgyalom és tisztázom.

Kétségtelenül kitalálták már, hogy a „választói jog” kérdéséről van szó, amelyre nézve pártunk számos tagja a központban és az egész országban, köztük szerény magam is, vezetőinktől eltérő véleményen voltak, azt radikálisabban kívánták megoldani, olyannyira, hogy e miatt egy időben erős pártszakadás fenyegetett.

Ne vegyük szerénytelenségnek, ha rámutatok arra, hogy első perctől fogva erősen hangsúlyoztam, miszerint a kérdés csak is a párt keretein belül kölcsönös kapacitálással oldható meg és hogy akármilyen fontos is a kérdés, semmi esetre sem szabad megtörténnie annak, hogy ez a párt, amely hazánknek, a monarchiának, sőt amint Hege-düs Loránt mondotta, egész Középeurópának biztos támasza, e kérdés miatt fölbomoljon.

Nem a sors, hanem annak a providenciális államférfiúnak határtalan suggestiv ereje, akivel a magyarok Istene hazánkat e nehéz időkben megáldotta, intézte az ügyet úgy, hogy az nem a mi, a „radikálisabbak” várakozásának felel meg és ezért én — ez felszólalásom tulajdonképeni célja — azt a kérdést vetem föl, „quo nun”? , hogy arra azt a választ adjam, miszerint mi mindnyájan, akik a választójog nagyobb kiterjesztését óhajtottuk volna, annál nyugodtabban maradhatunk továbbra is a munkapárt hű tagjai, mivel egyrészt már a jövő választásban majdnem kétannyi választó fog részt vehetni, mint eddig, még pedig nagyrészt azon osztályból, — a munkások osztályából, — amelynek első sorban kívántunk választójogot juttatni; de a mellett, hogy egy bizonyos nyugvópontra került egyelőre a kérdés, megnyugtathat bennünket főleg az is, hogy a most hozott törvény mégis, — és pedig természetesen — csak egy etap — az általános választójog — felé.

Hisz épen azok, akik a most szentesítés alá kerülő törvényt alkották, mutattak rá erre világosan, amikor csak megfelelő intelligenciának kívánták a jogot megadni; abban pedig nem kételkedhetik senki, hogy különösen ezentúl, a közjogi viták megszűnése és a parlamenti munka nyugodt folytatásával, az intelligencia hazánkban, kellő intézkedések mellett, rohamosan fejlődni fog, úgy, hogy rövid időn belül — hisz milyen rövid időt jelent 10 év egy nemzet életében — mostani

Megérkeztek a legújabb **tavaszi férfiöltönyök**, gyermek ruhák, férfi- és női **Raglának**, lányka kabátok.

HOLTZER és ABONYI

Cégtulajdonos **ABONYI MIHALY.**
SZEGED, Széchenyi-tér 2.

Kérjük cégünkre ügyelni !!